

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیة فاطمه الزهراء عليها السلام

شهرستان خمینی شهر

تحقيق پایانی سطح دو(کارشناسی)

عنوان

راهکارهای برون رفت از بحران معنویت

از دیدگاه قرآن و روایات

استاد راهنما

سرکار خانم صدیقه غفوری

استاد داور

دکتر سید روح الله موسوی زاده

پژوهشگر

فرزانه کریمیان

بهار ۱۳۹۴

اللهُ أَكْبَرُ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه فاطمه الزهراء علیها السلام

شهرستان خمینی شهر

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

راهکارهای برون رفت از بحران معنویت

از دیدگاه قرآن و روایات

استاد راهنمای

سرکار خانم صدیقه غفوری

استاد داور

دکتر سید روح الله موسوی زاده

پژوهشگر

فرزانه کریمیان

۱۳۹۴ بهار

تقدیم به :

این تحفه درویشانه و بضاعت مزجات را که در ایام شهادت امام جعفر

صادق علیه السلام به پایان رسید، بر صفحه جان نهاده، تقدیم می‌کنم به:

امام زمان حضرت محمد مهدی علیه السلام

پروردگار!

جانش را به سلامت دار؛

قلبیش را از ما خشنود نما

و در فرجش تعجیل فرما.

آمین یا رب العالمین

تقدیر و تشکر

سپاس خدای تعالی را که توفیق کسب معارف الهی را عنایت فرمود تا راهی در جهت بندگی او باشد و توفیق خدمت به بندگان را برای انسانها فراهم نمود تا نظام اجتماعی را حفظ نمایند.

به رسم ادب و به نشانه قدرشناسی،

تشکر می‌کنم از:

- استاد راهنمای ارجمند (سرکار خانم صدیقه غفوری) که با مساعدتهای بی دریغ و زحمات فراوان و دقّت نظر، اینجانب را در تمام مراحل تحقیق یاری رساندند؛

- همسر گرامی ام که صمیمانه مرا یاری کرد؛

- اعضای محترم شورای تحقیق پایانی حوزه علمیه فاطمه الزهراء[ؑ] و معاون محترم پژوهشی (سرکار خانم نوروزی)

از تمام کسانی که در رشد مادی و معنوی و تربیت جسمانی و روحانی و شکوفایی فکری، علمی و عملی این بندۀ حقیر فانی سهمی داشته‌اند، تشکر می‌کنم تا شرط شکر حضرت پروردگار را به جای آورده باشم که هر چه هست اوست و هر آنچه شکر است، برباد اوست.

پروردگار! جملگی در وسعت رحمت غریق فرما و در حیات و ممات با محمد و آل محمد علیهم السلام
قرین نما.

۲۵. فتحعلی خانی، محمد، آموزه‌های بنیادین علم اخلاق، چاپ اول، قم، مرکز جهانی علوم
اسلامی، ۱۳۷۹.

۲۶. فونتان، دیوید، روان‌شناسی دین و معنویت، ترجمه: الف. ساوار، چاپ اول، تهران، ادیان،
۱۳۸۵.

۲۷. قرائتی، محسن، تفسیر نور، چاپ یازدهم، تهران، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن،
۱۳۸۳.

۲۸. قمی، شیخ عباس، کلیات مفاتیح الجنان، ترجمه: مهدی الهی قمشه‌ای، چاپ دوم،
تهران، محمد، ۱۳۸۰.

۲۹. کج‌باف، محمدباقر، روان‌شناسی رفتار جنسی، چاپ پنجم، تهران، روان، ۱۳۸۹

۳۰. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ترجمه حسین استادولی چاپ اول، تهران، دار
الثقلین، ۱۳۹۰.

۳۱. لیراوی، صادق و حسن اردشیر لاجیمی و سید ستار مهدی زاده، مبانی، الزامات و موافع
جهاد اقتصادی، چاپ دوم، قم، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۹۲.

۳۲. مدرسی، سید محمدتقی، تفسیر هدایت، ترجمه: مترجمان، چاپ اول، مشهد، بنیاد
پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۷۷.

۳۳. مصباح‌یزدی، محمدتقی، اخلاق در قرآن، چاپ چهارم، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی
امام خمینی، ۱۳۹۱.

۳۴. ————— بزرگ‌ترین فریضه، چاپ پنجم، قم، مؤسسه آموزشی و
پژوهشی امام خمینی، ۱۳۹۲.

۳۵. ————— راهیان کوی دوست، چاپ سوم، قم، شفق، ۱۳۷۶.

- . ۳۶. مطهری، مرتضی، انسان و سرنوشت، چاپ نهم، تهران، صدرا، ۱۳۶۹.
- . ۳۷. ———، عدل الهی، چاپ هفدهم، تهران، صدرا، ۱۳۸۰.
- . ۳۸. ———، علل گرایش به مادی گری، چاپ سیزدهم، تهران، صدرا، ۱۳۷۲.
- . ۳۹. معین، محمد، فرهنگ فارسی، چاپ نهم، تهران، دانشگاه امیرکبیر، ۱۳۷۵.
- . ۴۰. مکارم شیرازی، ناصر، پیام امام امیرالمؤمنین، چاپ سوم، تهران، دارالکتب الاسلامیة، ۱۳۸۵.
- . ۴۱. ———، تفسیر نمونه، چاپ اول، تهران، دارالکتب الاسلامیة، ۱۳۷۴.
- . ۴۲. ———، تفسیر نمونه، چاپ سی و نهم، تهران، دارالکتب الاسلامیة، ۱۳۹۰.
- . ۴۳. ملکیان، مصطفی و دیگران، سنت و سکولاریسم، چاپ اول، تهران، مؤسسه فرهنگی صراط، ۱۳۸۱.
- . ۴۴. ناصری، علیرضا، بحران معنویت در عصر حاضر، چاپ اول، قم، جامعه المصطفی العالمیة، ۱۳۸۷.
- . ۴۵. نراقی، ملا احمد، معراج السعادة، چاپ پنجم، قم، بهار دله، ۱۳۹۰.
- . ۴۶. نصری، عبدال...، انتظار بشر از دین، چاپ چهارم، تهران، مؤسسه دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۸۳.
- . ۴۷. نکویی سامانی، مهدی، آسیب‌شناسی دین و معرفت دینی، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۹.
- . ۴۸. یثربی، یحیی، ترویج عقلانیت و فرهنگ شیعی تنها راه حل است، چاپ اول، تهران، جام جم، ۱۳۸۶.

ب – كتب عربية

١. ابن شعبة حرّانى، حسن بن على، تحف العقول عن آل الرسول، تصحيح: على اكبر غفارى، چاپ اول، قم، جامعه مدرسین، ١٣٦٣.
٢. ابن فارس، ابوالحسين احمد، معجم مقاييس اللغة، چاپ اول، قم، مكتب الاعلام الاسلامى، ١٤٠٤ هـ.
٣. پاینده، ابوالقاسم، نهج الفصاحة، چاپ اول، تهران، دنياى دانش، بى تا.
٤. تمیمی آمدی، عبد الواحد بن محمد، غرر الحكم و درر الكلم، چاپ اول، قم، دار الكتاب الاسلامى، ١٤١٠ هـ.
٥. جوهرى، اسماعيل بن حماد، صحاح اللغة، چاپ اول، بيروت، دار العلم للملايين، ١٣٧٦ هـ.
٦. راغب اصفهانى، حسين بن محمد، مفردات الفاظ القرآن، چاپ اول، بيروت، دار القلم، ١٤١٢ هـ.
٧. شهيد ثانى، زين الدين بن على، منية المرید فى آداب المفید و المستفید، تصحيح: رضا مختارى، چاپ اول، قم، مكتب الإعلام الإسلامي، ١٤٠٩ هـ.
٨. شيخ حر عاملی، محمد بن حسن، تفصیل وسائل الشیعة إلى تحصیل مسائل الشريعة، چاپ اول، قم، مؤسسه آل البيت، ١٤٠٩ هـ.
٩. شیخ صدوق، ابوجعفر محمد بن على بن بابویه، التوحید، تحقيق: سید هاشم حسینی تهرانی، چاپ ششم، قم، جامعه مدرسین، ١٣٩٨ هـ.

۱۰. صادقی تهرانی، محمد، *الفرقان فی تفسیر القرآن بالقرآن*، چاپ دوم، قم، فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۵.
۱۱. عروسی حوزی، عبدالعلی جمعه، *تفسیر نور الثقلین*، چاپ چهارم، قم، اسماعیلیان، ۱۴۱۵ هـ.
۱۲. فضل ا...، محمدحسین، *تفسیر من وحی القرآن*، چاپ دوم، بیروت، دارالملک للطباعة و النشر، ۱۴۱۹ هـ.
۱۳. قمی، علی بن ابراهیم، *تفسیر قمی*، چاپ چهارم، قم، دارالكتاب، ۱۳۶۷.
۱۴. کلینی، محمد بن یعقوب، *الكافی*، چاپ اول، قم، دارالحدیث، ۱۴۲۹ هـ.
۱۵. مرتضی زبیدی، محمد بن محمد، *تاج العروس من جواهر القاموس*، چاپ اول، بیروت، دارالفکر، ۱۴۱۴ هـ.

ج – مقالات تخصصی و پژوهشی

۱. کینگ، اورسولا، «معنویت»، ترجمۀ علی رضا شجاعی، فصلنامۀ هفت آسمان، شمارۀ ۲۳، ۱۳۸۳.

د – مقالات نشریات

۱. فنایی اشکوری، محمد، «نقدی بر کتاب راهی به رهایی»، هفته‌نامۀ پرتو سخن، شمارۀ ۴۴۹، ۱۳۸۳.
۲. منصورنژاد، محمد، «تأملی در تعریف معنویت و پرسش‌های اساسی آن»، روزنامۀ جوان، شمارۀ ۲۲۵۲، سال هشتم.

ه – پایان‌نامه‌ها

۱. علیزاده، کاظم، راهکارهای برونو رفت از بحران معنویت از دیدگاه قرآن کریم،

دانشگاه تفسیر و معارف قرآن مجید، قم مقدس، کارشناسی ارشد، ۱۳۹۰.

و – منابع دیجیتالی

۱. حسینی، سید علی‌اکبر، «تأملی در مقاله معنویت و عقلانیت»،

.۱۳۸۱، www.andisheqom.com

۲. ملکیان، مصطفی، «بحran معنویت و مؤلفه‌های معنوی زیستن»،

.۱۳۸۰، www.manaviat.blogfa.com

ز – منابع نرم‌افزاری

۱. جامع التفاسیر نور

۲. جامع الأحاديث

۳. قاموس النور